

Informácia o priebehu a výsledkoch pracovnej návštevy predsedu vlády Slovenskej republiky Igora Matoviča v Poľskej republike (Varšava, 3. júla 2020)

Hlavným motívom pracovnej návštevy predsedu vlády Slovenskej republiky Igora Matoviča vo Varšave bol **symbolický štart poľského predsedníctva vo Vyšehradskej skupine** (od 1. júla 2020 do 30. júna 2021). Predseda vlády I. Matovič ju zároveň využil ako **úvodnú návštevu Poľskej republiky**, čím zavŕšil **sériu nástupných stretnutí so svojimi partnermi vo vyšehradských metropolách**, akonáhle to umožnila epidemiologická situácia.

V rámci oficiálneho programu sa predseda vlády I. Matovič zúčastnil na **otváracom samite predsedov vlád štátov Vyšehradskej skupiny**. Predchádzalo mu **bilaterálne rokovanie s predsedom Rady ministrov Poľskej republiky Mateuszom Morawieckým**.

Predseda vlády I. Matoviča sprevádzali podpredsedníčka vlády Slovenskej republiky a ministerka pre investície, regionálny rozvoj a informatizáciu Slovenskej republiky Veronika Remišová, poslanec Národnej rady Slovenskej republiky (zároveň dezignovaný predseda slovensko-poľskej medziparlamentnej skupiny priateľstva) Michal Šipoš a štátny tajomník Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky Martin Klus.

Bilaterálne rokovanie s predsedom Rady ministrov (vlády) Poľskej republiky Mateuszom Morawieckým

Na počesť návštevy predsedu vlády I. Matoviča predchádzal samotnému rokovaniu s poľským partnerom **oficiálny uvítací ceremoniál s vojenskými poctami**.

V rámci rozhovorov obe strany konštatovali a ocenili **dosiahnutú úroveň bilaterálnych vzťahov a vzájomnej spolupráce**. Potvrdili **záujem o ich ďalší rozvoj**, a to vo všetkých **oblastiach spoločného záujmu**.

Premiér M. Morawiecki vyzdvihol **regionálny, ako aj nadregionálny kontext slovensko-poľskej relácie**, ktoré predstavujú dôležitý stabilizačný a posilňujúci element. Explicitne pritom spomenul Iniciatívu Troch morí a tzv. Bukurešťskú deviatku (iniciatíva štátov na východnom krídle Severoatlantickej aliance).

V kontexte **ekonomicko-obchodnej dimenzie** poukázal na **dlhodobý rastúci (predkrízový) trend vzájomnej výmeny**, čo je o. i. podporené **pretrvávajúcim záujmom podnikateľských subjektov** o investičné príležitosti na oboch stranách.

S ohľadom na kľúčový význam **cezhraničnej konektivity** pripomenul premiér M. Morawiecki dôležitosť **dobudovania dopravnej infraštruktúry** (cestnej i železničnej) ako faktora podporujúceho ďalšie rozširovanie hospodárskych, ako aj medziľudských väzieb. V tejto súvislosti premiér I. Matovič informoval, že **jednou z vládnych priorít je dostavba diaľnice D3** zo Žiliny na hraničný priechod Skalité/Zwardoń. V krátkosti zrekapituloval doterajšie skúsenosti Slovenskej republiky s výstavbou diaľnic, v ktorých je zásadnou premennou efektívnosť a výsledná hodnota vynaložených investícií.

Premiér I. Matovič sa zaujímal o nastavenie poľského **mechanizmu čerpania finančných prostriedkov z fondov Európskej únie**. Prejavil záujem o poľské know-how a osvedčené skúsenosti v tejto oblasti. Poľský partner zdôraznil predovšetkým význam opatrení, ktoré minimalizujú riziko korupčného správania aktérov zapojených v tomto systéme.

Premiéri sa zhodli, že perspektívnym segmentom pre spoločné iniciatívy je **boj proti daňovým únikom**. V tejto súvislosti vyzdvihli nedávnu návštevu ministra financií Poľskej

republiky Tadeusza Kościńskiego v Bratislave (15. júna 2020), pri príležitosti ktorej bolo podpísané príslušné medzirezortné memorandum o spolupráci.

Otvorenou bola aj **otázka právneho štátu**. Premiér M. Morawiecki poskytol sumárnu informáciu o aktuálnej situácii v poľskej justícii a doteraz uskutočnených reformách.

Premiér I. Matovič potvrdil **pripravenosť slovenskej strany usporiadať bilaterálne medzivládne konzultácie** a prisľúbil venovať tejto otázke osobitnú pozornosť (zatiaľ bez konkrétneho termínu, ostatné medzivládne stretnutie sa uskutočnilo v roku 2017 vo Varšave).

Na záver návštevy obaja premiéri položili veniec **k pamätníku 535. slovenskej čaty** bojujúcej na strane poľského odboja vo **Varšavskom povstaní v roku 1944**.

Samit predsedov vlád štátov Vyšehradskej skupiny (V4)

Na podujatí vystúpil so samostatným vyhlásením prezident Poľskej republiky **Andrzej Duda**. Hlavným poslanstvom **poľského predsedníctva vo V4** má byť podľa jeho slov „*návrat na správnu cestu – cestu rozvoja, hospodárskej spolupráce a medziľudských kontaktov*“. Ocenil úsilie predchádzajúceho predsedníctva Českej republiky udržať napriek mimoriadnym okolnostiam spôsobeným pandémiou Covid-19 vysokú dynamiku komunikácie a prispievať k presadzovaniu spoločných záujmov.

Priblížil **poľskú perspektívu budúcnosti Európskej únie**, ktorej pilierom majú byť slobodné národy a rovné štáty. **Vyšehradská skupina** a jej (takmer) tridsaťročná existencia má byť v tomto kontexte dôkazom, že v stredoeurópskom regióne sú „*ambiciózne a optimistické krajiny, ktoré majú na zreteli myšlienku európskej jednoty a solidarity*“. Zmysel vzájomnej koordinácie ako východiska pre ovplyvňovanie diskusie na celoeurópskej úrovni sa podľa jeho mienky preukázal najmä v otázke **migrácie**.

Zdôraznil tiež potrebu čo možno najskoršieho **ukončenia rokovaní o európskom rozpočte**, ktorý by mal byť čo možno najviac ambicióznym, aby tak mohol komplexne podporovať rozvoj, súdržnosť a investície do infraštruktúry.

Predseda vlády M. Morawiecki akcentoval **odhodlanie a ambicióznosť začínajúceho sa poľského predsedníctva vo V4**. Jeho agenda má byť silná **smerom dovnútra** (zdravie, digitalizácia a inovácie, budúce vzťahy so Spojeným kráľovstvom a pod.), ako aj **navonok** (západný Balkán, Východné partnerstvo).

Lídri zároveň potvrdili záujem o pokračujúcu komunikáciu a koordináciu v otázkach týkajúcich sa **ekonomických a sociálnych dopadov pandémie Covid-19**, ako aj **flexibilnej schopnosti reakcie na ďalší vývoj epidemiologickej situácie**. Premiér I. Matovič v tejto súvislosti navrhol **uvažovať o spoločných nástrojoch** (napr. smartfónová aplikácia, podpora vývoja vakcín).

Viacročný finančný rámec Európskej únie na roky 2021-2027 (VFR) a Nástroj Európskej únie pre budúce generácie (NEÚBG)

V kontexte prebiehajúcich rokovaní, ako aj s ohľadom na polarizáciu medzi skupinou tzv. šetrnej štvorky (Rakúska republika, Holandské kráľovstvo, Dánske kráľovstvo, Švédske kráľovstvo) a zvyšnými členskými štátmi Európskej únie sa premiéri zhodli, že prípadné **dosiahnutie dohody počas nadchádzajúceho samitu Európskej únie** (17.-18. júla 2020 v Bruseli) bude extrémne zložité.

Predseda vlády M. Morawiecki tému považuje za **jednu z priorít poľského predsedníctva V4**.

Predseda vlády A. Babiš zopakoval svoje **spochybňujúce stanovisko** týkajúce sa **alokačných kritérií NEÚBG**, ako aj celkovej architektúry VFR, nakoľko nebude môcť vybrané nástroje využívať na budovanie „ťažkej“ infraštruktúry. Poukázal na dôležitosť **princípu implementačnej flexibility**, potrebu **širšieho rámca pre štrukturálne reformy**, ako aj **nevyhnutnosť zachovania veľkosti obálky pre politiku súdržnosti a spoločnú poľnohospodársku politiku**.

Zdôraznil **neprijateľnosť aktuálneho návrhu predloženého Európskou komisiou** a potrebu jeho modifikácie. Pre českú stranu bude dôležité **zohľadnenie reálnych ekonomických dopadov pandémie Covid-19 v roku 2020** (na základe štatistík zo začiatku roka 2021). Možnosť kompromisného návrhu, resp. návrhu predsedu Európskej rady nevníma ako realistickú, nakoľko **miera znevýhodnenia** (vyčíslil ju na 8 mld. eur) **prevyšuje dostupné kapacity** a priechodnosť prípadnej zmeny v objeme NEÚBG vníma skôr smerom nadol (pod vplyvom tzv. šetrnej štvorky).

Predseda vlády V. Orbán zosumarizoval **známe stanoviská maďarskej strany**. Podobne ako Česká republika chce **presadzovať zmeny v navrhnutých alokačných kritériách pre NEÚBG**.

Predseda vlády I. Matovič vyslovil **porozumenie pre pozície českej i maďarskej strany**. Zopakoval však, že **alokačné kritériá, ktoré navrhla Európska komisia, slovenskej strane vyhovujú** a návrh môže podporiť. **Spoločnú pozíciu V4** vníma predovšetkým v oblasti väčšej **dôvery, napr. cez lepšiu flexibilitu pri využití prostriedkov na národnej úrovni**.

Ďalšie stretnutia

V rámci programu pracovnej návštevy **podpredsedníčka vlády a ministerka pre investície, regionálny rozvoj a informatizáciu Slovenskej republiky Veronika Remišová** uskutočnila bilaterálne rokovanie so svojou rezortnou partnerkou – **ministerkou pre fondy a regionálny rozvoj Poľskej republiky Małgorzatou Jarosińskou-Jedynakovou**. Poslanec Národnej rady Slovenskej republiky (a dezinovaný predseda slovensko-poľskej medziparlamentnej skupiny priateľstva) **Michal Šipoš** sa stretol s poslancom Sejmu Poľskej republiky a predsedom poľsko-slovenskej parlamentnej skupiny **Jerzým Polaczekom**.